

P.Z. br. 110

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/17-01/42
URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 9. ožujka 2017.

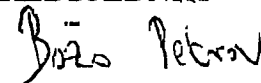
**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 8. ožujka 2017. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Slavena Dobrovića, ministra zaštite okoliša i energetike, dr. sc. Marija Šiljega, Antu Čikotića i Željka Bigovića, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te mr. sc. Mariju Šćulac Domac, pomoćnicu ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/16-11/09

Urbroj: 50301-25/25-17-6

Zagreb, 8. ožujka 2017.

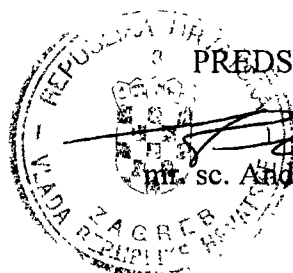
PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Slavena Dobrovića, ministra zaštite okoliša i energetike, dr. sc. Marija Šiljega, Antu Čikotića i Željka Bigovića, državne tajnike u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, te mr. sc. Mariju Šćulac Domac, pomoćnicu ministra.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PARIŠKOG SPORAZUMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2017.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PARIŠKOG SPORAZUMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma sadržana je u članku 140. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Na 21. konferenciji stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (u daljnjem tekstu: Konferencija COP 21), koja je održana u Parizu od 30. studenoga do 12. prosinca 2015. godine, usvojen je Pariški sporazum kojim se teži osnažiti globalnu reakciju na opasnost od klimatskih promjena.

Republika Hrvatska pristupila je Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/96; u daljnjem tekstu: Konvencija) te je njezina stranka od 8. travnja 1996. godine. Republika Hrvatska je također stranka Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 5/07; u daljnjem tekstu: Kyotski protokol) i Izmjene iz Dohe Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 6/15).

Republika Hrvatska potpisala je Pariški sporazum 22. travnja 2016. godine u New Yorku. Pariški sporazum stupio je na snagu 4. studenoga 2016. godine u odnosu na stranke koje su ga potvrdile.

Republika Hrvatska, kao članica Europske unije i obveznica smanjenja emisija stakleničkih plinova u različitim sektorima, bila je aktivno uključena u proces pripreme i usvajanja novog globalnog sporazuma - Pariškog sporazuma za razdoblje nakon 2020. godine.

Uoči Konferencije COP 21 stranke Konvencije dostavile su svoje planirane nacionalno određene doprinose (INDC) u okviru procesa izrade Pariškog sporazuma. Europska unija i njezine države članice bile su prva velika gospodarstva koja su 6. ožujka 2015. godine dostavile svoje planirane nacionalno određene doprinose, kojima se obvezuju na smanjenje nacionalnih emisija stakleničkih plinova za najmanje 40% do 2030. godine u usporedbi s razinom emisija u 1990. godini. Taj je cilj prihvaćen Zaključcima Europskog vijeća, od 23. listopada 2014. godine, o okviru klimatske i energetske politike do 2030. godine.

Europska unija je već započela s radom na smanjenju emisija za 40%. Europska komisija je 15. srpnja 2015. godine pripremila Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 275/32, 13.10.2003.), radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika, kojim

se želi ostvariti planirani cilj u sektorima obuhvaćenim sustavom trgovanja emisijama stakleničkih plinova Europske unije (ETS). Europska komisija je u srpnju 2016. godine pripremila prijedloge u kojima se utvrđuju ciljevi država članica za sektore koji nisu obuhvaćeni sustavom trgovanja emisijama, te načini integracije emisija i uklanjanja iz uporabe zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva.

Već u Zaključcima Europskog vijeća, od 23. listopada 2014. godine, naveden je cilj postizanja udjela potrošnje energije iz obnovljivih izvora od najmanje 27% na razini Europske unije do 2030. godine. Također je postavljen okvirni cilj od najmanje 27% povećanja energetske učinkovitosti na razini Europske unije do 2030. godine.

Za provedbu ambicioznih ciljeva smanjenja emisija stakleničkih plinova u Europskoj uniji postoji sveobuhvatan zakonodavni okvir koji će se morati revidirati radi provedbe Pariškog sporazuma.

U usporedbi s ostalim članicama Europske unije, Republika Hrvatska ima niske emisije CO₂ po stanovniku, ali je ranjiva na klimatske promjene te stoga zainteresirana za doprinos globalnim naporima za sprječavanje opasnih utjecaja na klimatski sustav. Republika Hrvatska je uspostavila pravni i institucionalni okvir za primjenu zakonodavstva i klimatsko energetskog paketa Europske unije do 2020. godine i provodi mjere smanjenja emisija stakleničkih plinova. Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i energetike intenzivno radi na politikama za smanjenje posljedica i sprječavanje daljnjih klimatskih promjena.

U tijeku je izrada strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu, čije se usvajanje očekuje u drugom kvartalu 2017. godine. Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske predstavljat će sveobuhvatnu ekonomsku, razvojnu i okolišnu strategiju koja će kroz inovacije, transfer naprednih tehnologija te značajne strukturne promjene u svim sektorima omogućiti poticanje rasta industrijske proizvodnje, razvoj novih djelatnosti, gospodarske konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta.

U 2017. godini također će se nastaviti s aktivnostima na izradi strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu čije se usvajanje očekuje u drugom kvartalu 2018. godine.

Sredstva za pokrivanje troškova administriranja sustava trgovanja emisijama, poslove funkcioniranja Registra, dražbovatelja, Nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i drugih poslova vezanih za klimatske promjene, osiguravaju se u iznosu od 5% od prodaje emisija jedinica putem dražbi u okviru sustava trgovanja emisijama. Ova sredstva uplaćuju se u državni proračun Republike Hrvatske.

Za provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova i prilagodbe klimatskim promjenama koriste se financijska sredstva u iznosu od 95% ostvarena od prodaje emisija jedinica putem dražbi koja se uplaćuju na poseban račun Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Korištenje navedenih sredstava provodi se sukladno Planu korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisija jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Plan), koji donosi Vlada Republike Hrvatske. U studenome 2014. godine Vlada Republike Hrvatske je usvojila Plan korištenja financijskih sredstava

dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine (Narodne novine, br. 140/14 i 12/17), dok je plan za razdoblje od 2017. do 2020. godine u pripremi.

Financijska sredstva se također osiguravaju i kroz sustav poticaja na proizvodnju električne energije uporabom obnovljivih izvora i iz kogeneracijskih postrojenja, posebne naknade na vozila kao i poticanje energetske učinkovitosti putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te strukturnih i kohezijskih fondova Europske unije.

Pored provedbe mjera za smanjenje emisija i prilagodbe klimatskim promjenama, obveze prema Konvenciji, Kyotskom protokolu i Pariškom sporazumu uključuju i godišnje izvješćivanje o emisijama, dvogodišnje o provedbi mjera i projekcijama i periodički o svim pitanjima provedbe obveza u državi.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Ovim se Zakonom potvrđuje Pariški sporazum, kako bi njegove odredbe u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Pariški sporazum je veliki korak prema boljoj provedbi zajedničkih mjera na svjetskoj razini i ubrzanju globalne transformacije u društvo s niskom emisijom ugljika, otporno na klimatske promjene. Njime je postignut napredak u odnosu na Kyotski protokol iz 1997. godine, koji je do Pariškog sporazuma bio jedini pravno obvezujući međunarodni sporazum o smanjenju emisija stakleničkih plinova u kojem su sadržane obveze do kraja 2020. godine.

Pariškim sporazumom utvrđuje se dugoročni kvalitativni cilj smanjenja emisija u skladu s nastojanjima da se porast globalne temperature ograniči na znatno manje od 2 °C te da se pokuša zadržati na 1,5 °C u odnosu na razinu emisija u predindustrijskom razdoblju. Kako bi ostvarile taj cilj, stranke će utvrditi ili prilagoditi svoje ciljeve smanjenja emisija. Stranke će od 2023. godine, oslanjajući se na posljednje znanstvene podatke i podatke o provedbi, svakih pet godina raditi pregled stanja u kojem će se pratiti napredak te razmatrati smanjenje emisija, mjere prilagodbe klimatskim promjenama i pružene potpore.

Pariškim sporazumom se sve stranke obvezuju da Tajništvu Konvencije dostave i primjenjuju svoje nacionalno određene doprinose (NDC), pri čemu razvijene države nastavljaju imati vodeću ulogu u naporima smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Da bi se postiglo ostvarenje zajedničke ambicije utvrđene Pariškim sporazumom, stranke su se dogovorile da se svakih pet godina pristupi reviziji nacionalnih doprinosa za smanjenje emisija stakleničkih plinova s ciljem dostavljanja ambicioznijih ciljeva, sukladno znanosti. Stranke su nadalje obvezne izvješćivati o svojim naporima te informirati jedni druge i javnost o tome kako provode svoje obveze, kako bi se osigurala transparentnost i nadzor.

Nadalje, stranke trebaju jačati kapacitete s ciljem jačanja otpornosti te smanjenja osjetljivosti na klimatske promjene te provoditi mjere prilagodbe.

Europska unija i druge razvijene države i dalje će podržavati klimatske akcije za smanjenje emisija stakleničkih plinova i potpomagati aktivnosti s ciljem pripreme na

otpornost na utjecaje klimatskih promjena u zemljama u razvoju. Države u razvoju, osobito one s ubrzanim rastom gospodarstva, potiču se na pružanje ili nastavljajanje pružanja takve potpore dobrovoljno. Razvijene države namjeravaju nastaviti napore na ostvarenju svojeg postojećeg kolektivnog cilja mobiliziranja 100 milijardi američkih dolara godišnje do 2025. godine, kada će se postaviti novi kolektivni cilj.

Pariški sporazum nema sankcija ako neka stranka ne provodi svoje obveze. Člankom 15. Pariškog sporazuma uređuje se pitanje neusklađenosti s obvezama te se izričito navodi da će Odbor, koji će se osnovati, služiti za praćenje poštivanja odredbi Pariškog sporazuma te pružanja pomoći strankama da izvrše svoje obveze.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova i prilagodbu klimatskim promjenama od 2021. godine, kada završava Kyotski protokol i započinje provedba Pariškog sporazuma, ne očekuje se potreba za dodatnim financijskim sredstvima iz državnog proračuna Republike Hrvatske. U razdoblju do 2020. godine, za izradu propisa, programa, izvješća, proračuna emisija stakleničkih plinova, sudjelovanje stručnjaka na radionicama, sastancima radnih tijela tajništva Konvencije te drugih poslova, nastaviti će se koristiti već planirana financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Za 2017. godinu osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske na pozicijama Ministarstva zaštite okoliša i energetike te Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, u iznosu od 2.670.000 kuna te isti iznosi i u projekcijama za 2018. i 2019. godinu.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 204. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima.

Zakonom o potvrđivanju Pariškog sporazuma Republika Hrvatska se pridružuje ostalim državama koje su ga već ratificirale, uključujući i Europsku uniju.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne može mijenjati ili dopunjavati tekst međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Zakon raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O POTVRĐIVANJU PARIŠKOG SPORAZUMA**

Članak 1.

Potvrđuje se Pariški sporazum, sastavljen u Parizu 12. prosinca 2015. godine, u izvorniku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, a koji je Republika Hrvatska potpisala 22. travnja 2016. godine.

Članak 2.

Tekst Pariškog sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

PARIŠKI SPORAZUM

Stranke ovog Sporazuma,

s obzirom na to da su stranke Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (u daljnjem tekstu: „Konvencija”),

u skladu s Durbanskom platformom za pojačano djelovanje, koja je uspostavljena odlukom 1/CP.17 na sedamnaestoj sjednici Konferencije stranaka Konvencije,

nastojeći ostvariti cilj Konvencije i poštujući njome utvrđena načela, uključujući načelo pravednosti i zajedničkih ali diferenciranih odgovornosti i mogućnosti s obzirom na različite nacionalne okolnosti,

prepoznajući potrebu za učinkovitim i postupnim odgovorom na neposrednu opasnost od klimatskih promjena na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja,

prepoznajući i specifične potrebe te posebne okolnosti stranaka – zemalja u razvoju, posebice onih koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena, kako je predviđeno u Konvenciji,

u potpunosti uzimajući u obzir specifične potrebe i posebne okolnosti najmanje razvijenih zemalja u pogledu financiranja i prijenosa tehnologije,

prepoznajući da na stranke možda ne utječu samo klimatske promjene, nego i mjere poduzete kao odgovor na te promjene,

naglašavajući unutarnju povezanost mjera u području klimatskih promjena, odgovora i njihova utjecaja s pravednim pristupom održivom razvoju i iskorjenjivanjem siromaštva,

prepoznajući apsolutni prioritet očuvanja sigurnosti opskrbe hranom i iskorjenjivanja gladi, a posebno aspekte sustava za proizvodnju hrane koji su posebno osjetljivi na negativne učinke klimatskih promjena,

uzimajući u obzir važnost pravedne tranzicije za radnu snagu kojom se stvaraju dostojanstvena i kvalitetna radna mjesta u skladu s utvrđenim nacionalnim razvojnim prioritetima,

uvažavajući da su klimatske promjene briga cijelog čovječanstva, pri poduzimanju mjera u borbi protiv klimatskih promjena stranke bi trebale poštovati, promicati i uzeti u obzir svoje obveze u pogledu ljudskih prava, prava na zdravlje, prava autohtonih naroda, lokalnih zajednica, migranata, djece, osoba s invaliditetom i ugroženih društvenih skupina, prava na razvoj te rodne ravnopravnosti, osnaživanja žena i međugeneracijske pravednosti,

prepoznajući važnost očuvanja i poboljšanja, prema potrebi, ponora i spremnika stakleničkih plinova navedenih u Konvenciji,

uvažavajući važnost osiguravanja cjelovitosti svih ekosustava, uključujući oceane, i važnost zaštite biološke raznolikosti, koju neke kulture nazivaju Majkom Zemljom, te uvažavajući koliko je ideja „pravedne klimatske politike” u borbi protiv klimatskih promjena važna za određene dionike,

potvrđujući važnost obrazovanja, obuke, javne svijesti, javnog sudjelovanja, javnog pristupa informacijama i suradnje na svim razinama pitanja na koja se odnosi ovaj Sporazum,

prepoznajući važnost uključenosti vlasti i dionika na svim razinama u borbu protiv klimatskih promjena, u skladu s pojedinim nacionalnim zakonodavstvima stranaka,

prepoznajući i da održivi načini života te održivi obrasci potrošnje i proizvodnje, u kojima su predvodnice stranke – razvijene zemlje, imaju važnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1.

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se definicije iz članka 1. Konvencije. Osim toga:

- (a) „Konvencija” znači Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime, donesena u New Yorku 9. svibnja 1992.;
- (b) „Konferencija stranaka” znači Konferencija stranaka Konvencije;
- (c) „stranka” znači stranka ovog Sporazuma.

Članak 2.

1. Ovim Sporazumom, čija je svrha poboljšanje provedbe Konvencije, uključujući njezin cilj, nastoji se u kontekstu održivog razvoja i nastojanja za iskorjenjivanje siromaštva pojačati globalni odgovor na opasnost od klimatskih promjena, među ostalim i sljedećim mjerama:

(a) zadržavanja povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te ulaganjem napora u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, prepoznajući da bi se time znatno smanjili rizici i utjecaji klimatskih promjena;

(b) povećanjem sposobnosti prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena te poticanjem otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane te

(c) usklađivanjem financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene.

2. Ovaj Sporazum provodit će se u skladu s načelom pravednosti i zajedničkih ali diferenciranih odgovornosti te mogućnosti stranaka s obzirom na različite nacionalne okolnosti.

Članak 3.

U skladu nacionalno utvrđenim doprinosima globalnom odgovoru na klimatske promjene sve stranke trebaju predano raditi u skladu s člancima 4., 7., 9., 10., 11. i 13. te obavještavati o njima kako bi se ostvarila svrha ovog Sporazuma, kako je utvrđena u članku 2. Rad svih stranaka postupno će napredovati u skladu s potrebama stranaka – zemalja u razvoju za potporom radi učinkovite provedbe ovog Sporazuma.

Članak 4.

1. Kako bi se postigao dugoročni temperaturni cilj utvrđen u članku 2., stranke nastoje što prije postići najvišu razinu globalnih emisija stakleničkih plinova, uzimajući pritom u obzir da će za postizanje te razine strankama – zemljama u razvoju trebati više vremena, te nastoje nakon toga s pomoću najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja ostvariti brza smanjenja emisija kako bi se postigla ravnoteža između antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova s pomoću odljeva u drugoj polovini ovog stoljeća, na temelju pravednosti te u kontekstu održivog razvoja i nastojanja za iskorjenjivanje siromaštva.

2. Svaka stranka na nacionalnoj razini priprema i održava niz uzastopnih nacionalno utvrđenih doprinosa koje namjerava ostvariti te obavještava o njima. Stranke nastavljaju s domaćim mjerama za ublažavanje kako bi ostvarile ciljeve tih doprinosa.

3. Niz uzastopnih nacionalno utvrđenih doprinosa svake stranke bit će napredak u odnosu na prethodni nacionalni doprinos te stranke i odražavati njezin najviši mogući cilj, u skladu sa zajedničkim ali diferenciranim odgovornostima te mogućnostima stranaka s obzirom na različite nacionalne okolnosti.

4. Stranke – razvijene zemlje trebale bi nastaviti svojim primjerom predvoditi provedbu ciljeva apsolutnog smanjenja emisija na razini cjelokupnog gospodarstva. Stranke – zemlje u razvoju trebale bi nastaviti jačati nastojanja za ublažavanje te se potiču da s vremenom prijeđu na ciljeve smanjenja ili ograničavanja emisija na razini cjelokupnog gospodarstva s obzirom na različite nacionalne okolnosti.
5. U skladu s člancima 9., 10. i 11. za provedbu ovog članka strankama – zemljama u razvoju pružat će se potpora prepoznajući da će se pojačanom potporom za te zemlje povećati ambicioznost njihovih mjera.
6. Najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju mogu pripremiti strategije, planove i mjere za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova koji odražavaju njihove posebne nacionalne okolnosti te obavještavati o tim strategijama, planovima i mjerama.
7. Dodatne koristi za ublažavanje, ostvarene na temelju mjera stranaka poduzetih radi prilagodbe i/ili njihovih planova za gospodarsku diversifikaciju, mogu pridonijeti rezultatima ublažavanja u okviru ovog članka.
8. Pri obavještavanju o nacionalno utvrđenim doprinosima sve stranke moraju navesti informacije potrebne za jasnoću, transparentnost i razumijevanje u skladu s odlukom 1/CP.21 te svim relevantnim odlukama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.
9. Svaka stranka dostavlja informacije o nacionalno utvrđenom doprinosu svakih pet godina u skladu s odlukom 1/CP.21 i svim relevantnim odlukama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma te se svaku stranku obavještava o rezultatima globalnog pregleda stanja iz članka 14.
10. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma na prvoj sjednici razmatra zajedničke rokove za nacionalno utvrđene doprinose.
11. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku prilagoditi svoj postojeći nacionalno utvrđeni doprinos kako bi ga učinila ambicioznijim, u skladu sa smjericama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.
12. Tajništvo će voditi javnu evidenciju o nacionalno utvrđenim doprinosima što im dostavljaju stranke.
13. Stranke su odgovorne za vlastite nacionalno utvrđene doprinose. Pri izračunu antropogenih emisija i uklanjanja koji odgovaraju njihovim nacionalno utvrđenim doprinosima stranke moraju promicati cjelovitost okoliša, transparentnost, točnost, potpunost, usporedivost i dosljednost te osigurati da se izbjegava dvostruko računanje, u skladu sa smjericama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.

14. U kontekstu nacionalno utvrđenih doprinosa, pri priznavanju i provedbi mjera ublažavanja u pogledu antropogenih emisija i uklanjanja stranke bi trebale uzeti u obzir, prema potrebi, postojeće metode i smjernice u okviru Konvencije u kontekstu odredbi stavka 13. ovog članka.

15. Stranke pri provedbi ovog Sporazuma moraju uzeti u obzir zabrinutosti stranaka na čija gospodarstva najviše utječu mjere odgovora, a posebno stranaka – zemalja u razvoju.

16. Stranke, uključujući regionalne organizacije za gospodarsku integraciju i njihove države članice, koje su sklopile sporazum o zajedničkom ispunjavanju obveza u skladu sa stavkom 2. ovog članka pri izvještavanju o svojim nacionalno utvrđenim doprinosima obavještavaju tajništvo o uvjetima tog sporazuma, uključujući o razinama emisija koje su dodijeljene svakoj stranci u relevantnom vremenskom razdoblju. Tajništvo će zatim obavijestiti stranke i potpisnice Konvencije o uvjetima iz tog sporazuma.

17. Svaka stranka tog sporazuma odgovorna je za vlastitu razinu emisija kako je utvrđena u sporazumu iz stavka 16. ovog članka u skladu sa stavcima 13. i 14. ovog članka te člancima 13. i 15.

18. Ako stranke zajednički djeluju unutar regionalne organizacije za gospodarsku integraciju koja je i sama stranka ovog Sporazuma i u suradnji s takvom organizacijom, svaka država članica te regionalne organizacije za gospodarsku integraciju zasebno te zajedno s tom organizacijom smatra se odgovornom za svoju razinu emisija kako je utvrđena u sporazumu iz obavijesti iz stavka 16. ovog članka u skladu sa stavcima 13. i 14. ovog članka te člancima 13. i 15.

19. Sve stranke trebale bi nastojati izraditi dugoročne strategije za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova i obavijestiti o tim strategijama imajući na umu članak 2., pri čemu se uzimaju u obzir njihove zajedničke ali diferencirane odgovornosti te mogućnosti stranaka s obzirom na različite nacionalne okolnosti.

Članak 5.

1. Stranke bi trebale poduzeti mjere za očuvanje i poboljšanje, prema potrebi, ponora i spremnika stakleničkih plinova navedenih u članku 4. stavku 1. točki (d) Konvencije, uključujući šume.

2. Stranke se potiču na poduzimanje mjera radi provedbe i podupiranja, među ostalim i s pomoću isplata na temelju rezultata, postojećeg okvira, kako je utvrđen u s njime povezanim smjernicama i odlukama o kojima je već postignut dogovor u okviru Konvencije, za: političke pristupe i pozitivne poticaje za aktivnosti povezane sa smanjenjem emisija zbog krčenja i propadanja šuma te s ulogom očuvanja šuma, održivog upravljanja šumama i povećanja šumskih zaliha ugljika u zemljama u razvoju te alternativne političke pristupe, kao što su zajednički pristupi ublažavanju i prilagodbi za integrirano i održivo upravljanje šumama, koji istodobno potvrđuju važnost poticaja, prema potrebi, za koristi od takvih pristupa koje se ne odnose na ugljik.

Članak 6.

1. Stranke prepoznaju da se neke stranke odlučuju na dobrovoljnu suradnju u provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa kako bi njihove mjere ublažavanja i prilagodbe bile ambicioznije te radi promicanja održivog razvoja i cjelovitosti okoliša.

2. Budu li se na dobrovoljnoj osnovi uključivale u pristupe koji se temelje na suradnji i koji uključuju upotrebu međunarodno prenesenih rezultata ublažavanja za ostvarenje nacionalno utvrđenih doprinosa, stranke moraju promicati održivi razvoj i osiguravati cjelovitost okoliša i transparentnost, uključujući u okviru upravljanja, te s pomoću pouzdane računovodstvene prakse osiguravati, među ostalim, izbjegavanje dvostrukog računanja u skladu sa smjernicama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.

3. Upotreba međunarodno prenesenih rezultata ublažavanja za ostvarenje nacionalno utvrđenih doprinosa u skladu s ovim Sporazumom dobrovoljna je te je odobravaju stranke sudionice.

4. Pod nadležnosti i u skladu sa smjernicama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma uspostavlja se mehanizam za doprinos ublažavanju emisija stakleničkih plinova i potporu održivom razvoju, kojim se stranke mogu dobrovoljno koristiti. Tijelo koje imenuje Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma nadzire taj mehanizam, a njime se nastoji postići sljedeće:

(a) promicati ublažavanje emisija stakleničkih plinova i pritom poticati održivi razvoj;

(b) poticati i olakšavati sudjelovanje javnosti i privatnih subjekata koje je odobrila jedna od stranaka u ublažavanju emisija stakleničkih plinova;

(c) pridonijeti smanjenju razina emisija u stranci domaćinu na temelju koristi ostvarenih drugim aktivnostima ublažavanja kojima se ostvaruje smanjenje emisija, a koje i druge stranke mogu upotrijebiti za ostvarenje nacionalno utvrđenih doprinosa te

(d) postići sveukupno ublažavanje globalnih emisija.

5. Smanjenja emisija postignuta s pomoću mehanizma iz stavka 4. ovog članka ne mogu se upotrijebiti kao dokaz ostvarenja nacionalno utvrđenog doprinosa stranke domaćina ako ista smanjenja upotrijebi druga stranka kako bi dokazala da je ostvarila nacionalno utvrđeni doprinos.

6. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma osigurava da se dio prihoda od aktivnosti u okviru mehanizma iz stavka 4. ovog članka upotrijebi za pokrivanje administrativnih troškova te za pomoć strankama – zemljama u razvoju koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena, kako bi se podmirili troškovi prilagodbe.

7. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma na prvoj sjednici donosi pravila, metode i postupke mehanizma iz stavka 4. ovog članka.

8. Stranke prepoznaju važnost integriranih, holističkih i uravnoteženih netržišnih pristupa koji su im na raspolaganju kao pomoć koordiniranoj i učinkovitoj provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa u kontekstu održivog razvoja i iskorjenjivanja siromaštva, među ostalim u okviru ublažavanja, prilagodbe, financiranja, prijenosa tehnologija i izgradnje kapaciteta, prema potrebi. Tim se pristupima nastoji postići sljedeće:

(a) promicati ambicioznost u ublažavanju i prilagodbi;

(b) povećati sudjelovanje javnog i privatnog sektora u provedbi nacionalno utvrđenih doprinosa te

(c) stvoriti mogućnosti za koordinaciju među instrumentima i relevantnim institucijskim dogovorima.

9. Okvir za netržišne pristupe održivom razvoju definira se kao okvir za promicanje netržišnih pristupa iz stavka 8. ovog članka.

Članak 7.

1. Stranke kao globalni cilj prilagodbe postavljaju jačanje kapaciteta za prilagodbu, jačanje otpornosti i smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene radi doprinosa održivom razvoju i osiguravanja primjerenih mjera prilagodbe u kontekstu temperaturnog cilja iz članka 2.

2. Stranke prepoznaju da je prilagodba globalni izazov s kojim se suočavaju svi dionici na lokalnoj, podnacionalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini te koji je ključna sastavnica dugoročnog globalnog odgovora na klimatske promjene radi zaštite ljudi, životnih uvjeta i ekosustava te doprinos tom odgovoru, uzimajući u obzir hitne i neposredne potrebe stranaka – zemalja u razvoju koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena.

3. Nastojanja u pogledu prilagodbe stranaka – zemalja u razvoju priznaje se u skladu s metodama koje će Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma donijeti na prvoj sjednici.

4. Stranke prepoznaju da postoji znatna potreba za prilagodbom i da se višim razinama ublažavanja može smanjiti potreba za dodatnim nastojanjima u pogledu prilagodbe, ali i da veće potrebe za prilagodbom mogu uključivati više troškove prilagodbe.

5. Stranke uvažavaju da bi se mjere prilagodbe trebale provoditi u okviru pristupa koji je pod nacionalnim vodstvom, rodno osjetljiv, participativan i potpuno transparentan, uzimajući u obzir osjetljive skupine, zajednice i ekosustave, kao i da bi se te mjere trebale temeljiti na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama te, prema potrebi, tradicionalnom znanju, znanju autohtonih naroda i lokalnim sustavima znanja i voditi u skladu s njima radi uključenja prilagodbe u relevantne socioekonomske i ekološke politike i mjere, prema potrebi.

6. Stranke prepoznaju važnost potpore i međunarodne suradnje za nastojanja u pogledu prilagodbe te važnost uzimanja u obzir potreba stranaka – zemalja u razvoju, posebice onih koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena.

7. Stranke bi trebale pojačati suradnju u poboljšanju mjera prilagodbe, uzimajući u obzir okvir za prilagodbu iz Cancuna, uključujući u pogledu sljedećih aspekata:

(a) razmjene informacija, dobre prakse, iskustava i stečenog znanja, uključujući, prema potrebi, informacije o njihovoj povezanosti sa znanošću, planiranjem, politikama i provedbom u kontekstu mjera prilagodbe;

(b) jačanja institucijskih dogovora, uključujući one u okviru Konvencije koji služe ovom Sporazumu, radi potpore objedinjavanju relevantnih informacija i spoznaja te pružanja tehničke potpore i smjernica strankama;

(c) jačanja znanstvenih spoznaja o klimi, uključujući istraživanja, sustavno promatranje klimatskog sustava i sustave za rano upozoravanje, na način kojim se informiraju klimatske službe i podupire donošenje odluka;

(d) pomaganja strankama – zemljama u razvoju pri utvrđivanju učinkovitih praksi prilagodbe, potreba u smislu prilagodbe, prioriteta, potpore koja se osigurava i prima za mjere i nastojanja u pogledu prilagodbe te izazova i nedostataka, na način koji je u skladu s poticanjem dobre prakse te

(e) povećanja učinkovitosti i trajnosti mjera prilagodbe.

8. Specijalizirane organizacije i agencije Ujedinjenih naroda potiče se na pružanje potpore nastojanjima stranaka u provedbi mjera iz stavka 7. ovog članka uzimajući u obzir odredbe iz stavka 5. ovog članka.

9. Svaka se stranka, prema potrebi, mora uključiti u postupke planiranja prilagodbe i provedbu mjera, uključujući razvoj ili poboljšanje relevantnih planova, politika i/ili doprinosa, što može obuhvaćati:

(a) provedbu mjera, obveza i/ili nastojanja u pogledu prilagodbe;

(b) postupak izrade i provedbe nacionalnih planova prilagodbe;

(c) ocjenu utjecaja klimatskih promjena i osjetljivosti na klimatske promjene kako bi se odredile mjere utvrđene kao prioritetne na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir osjetljive skupine ljudi, mjesta i ekosustave;

(d) praćenje i evaluaciju planova, politika, programa i mjera u pogledu prilagodbe te razmatranje stečenih iskustava i

(e) jačanje otpornosti socioekonomskih i ekoloških sustava, među ostalim i na temelju gospodarske diversifikacije i održivog gospodarenja prirodnim dobrima.

10. Svaka stranka trebala bi, prema potrebi, podnijeti i periodično ažurirati izvješće o prilagodbi, u koje može uključiti svoje prioritete, potrebe u području provedbe i potpore, planove i mjere, bez stvaranja dodatnog opterećenja za stranke – zemlje u razvoju.

11. Izvješće o prilagodbi iz stavka 10. ovog članka prema potrebi se podnosi i periodično ažurira kao sastavni dio drugih priopćenja ili dokumenata, uključujući nacionalni plan prilagodbe, nacionalno utvrđeni doprinos iz članka 4. stavka 2. i/ili nacionalno priopćenje, ili zajedno s tim dokumentima.

12. Tajništvo vodi javnu evidenciju izvješća o prilagodbi iz stavka 10. ovog članka.

13. Za provedbu stavaka 7., 9., 10. i 11. ovog članka strankama – zemljama u razvoju pruža se stalna pojačana potpora u skladu s odredbama članaka 9., 10. i 11.

14. Globalnim pregledom stanja iz članka 14. obuhvaća se, među ostalim, sljedeće:

(a) priznavanje nastojanja u pogledu prilagodbe stranaka – zemalja u razvoju;

(b) jačanje provedbe mjera prilagodbe uzimajući u obzir izvješće o prilagodbi iz stavka 10. ovog članka;

(c) pregled primjerenosti i učinkovitosti prilagodbe i potpore pružene za prilagodbu te

(d) pregled cjelokupnog napretka u ostvarenju globalnog cilja prilagodbe utvrđenog u stavku 1. ovog članka.

Članak 8.

1. Stranke prepoznaju važnost sprječavanja, minimiziranja te rješavanja gubitaka i štete povezanih s negativnim utjecajima klimatskih promjena, uključujući ekstremne vremenske uvjete te spore i postupne meteorološke pojave, kao i važnost uloge održivog razvoja u smanjenju rizika od gubitaka i štete.

2. Varšavski međunarodni mehanizam za gubitke i štetu povezane s utjecajima klimatskih promjena pod nadležnosti je Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma i djeluje u skladu s njezinim uputama; taj je mehanizam moguće poboljšavati i jačati kako je utvrdila Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.

3. Stranke bi trebale poboljšati razumijevanje te pojačati mjere i potporu, uključujući u okviru Varšavskog međunarodnog mehanizma, prema potrebi, na temelju suradnje i olakšavanja u pogledu gubitaka i štete povezanih s negativnim utjecajima klimatskih promjena.

4. U skladu s tim, područja u kojima su potrebni suradnja i olakšavanje radi poboljšanja razumijevanja te pojačanja mjera i potpore mogu obuhvaćati:

- (a) sustave ranog upozoravanja;
- (b) pripravnost na izvanredne događaje;
- (c) spore i postupne meteorološke pojave;
- (d) događaje koji mogu uključivati nepovratne i trajne gubitke i štetu;
- (e) sveobuhvatnu procjenu rizika i upravljanje rizicima;
- (f) instrumente za osiguranje od rizika, objedinjavanje klimatskih rizika i druga rješenja za osiguranje;
- (g) gubitke koji nisu ekonomski te
- (h) otpornost zajednica, životnih uvjeta i ekosustava.

5. Varšavski međunarodni mehanizam surađuje s postojećim tijelima i stručnim skupinama u okviru Sporazuma, kao i s odgovarajućim organizacijama i stručnim tijelima izvan Sporazuma.

Članak 9.

1. Stranke – razvijene zemlje osiguravaju financijska sredstva za pomoć strankama – zemljama u razvoju u pogledu ublažavanja i prilagodbe kao nastavak postojećih obveza na temelju Konvencije.

2. Potiču se i ostale stranke da dobrovoljno pruže tu potporu ili je nastave pružati.

3. Kao dio globalnih nastojanja stranke – razvijene zemlje trebale bi nastaviti predvoditi mobilizaciju klimatskog financiranja iz niza različitih izvora, instrumenata i kanala, ističući znatnu ulogu javnih sredstava, u okviru niza aktivnosti, uključujući kroz potporu strategijama pod nacionalnim vodstvom te uzimajući u obzir potrebe i prioritete stranaka – zemalja u razvoju. Takva bi mobilizacija klimatskog financiranja trebala biti napredak iznad dosadašnjih nastojanja.

4. Cilj osiguravanja više financijskih sredstava trebao bi biti postizanje ravnoteže između prilagodbe i ublažavanja, uzimajući u obzir strategije pod nacionalnim vodstvom, te prioriteta i potreba stranaka – zemalja u razvoju, posebice onih koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena i čiji su kapaciteti znatno ograničeni, poput najmanje razvijenih zemalja i malih otočnih država u razvoju, uzimajući u obzir potrebu za javnim i bespovratnim sredstvima za prilagodbu.

5. Stranke – razvijene zemlje svake dvije godine dostavljaju indikativne kvantitativne i kvalitativne informacije povezane sa stavcima 1. i 3. ovog članka, gdje je primjenjivo, uključujući, ako su dostupne, predviđene razine javnih financijskih sredstava koja će se dodijeliti strankama – zemljama u razvoju. Ostale stranke koje osiguravaju sredstva potiče se da te informacije dobrovoljno dostavljaju svake dvije godine.

6. U globalnom pregledu stanja iz članka 14. uzimaju se u obzir relevantne informacije o nastojanjima povezanim s klimatskim financiranjem koje dostave stranke – zemlje u razvoju i/ili tijela Sporazuma.

7. Stranke – razvijene zemlje svake dvije godine dostavljaju transparentne i dosljedne informacije o potpori strankama – zemljama u razvoju koja je osigurana i mobilizirana putem javnih intervencija u skladu s metodama, postupcima i smjernicama koje će Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma donijeti na prvoj sjednici, kako je propisano člankom 13. stavkom 13. i ostale stranke potiču se da čine isto to.

8. Financijski mehanizam Konvencije, uključujući njegova operativna tijela, služi kao financijski mehanizam ovog Sporazuma.

9. Institucije koje služe ovom Sporazumu, uključujući provedbena tijela Financijskog mehanizma Konvencije, nastoje osigurati učinkovit pristup financijskim sredstvima s pomoću pojednostavljenih postupaka odobrenja i povećane spremnosti za pružanje potpore strankama – zemljama u razvoju, posebno najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, u kontekstu njihovih nacionalnih klimatskih strategija i planova.

Članak 10.

1. Stranke imaju zajedničku dugoročnu viziju o važnosti potpune realizacije razvoja i prijenosa tehnologija s ciljem povećanja otpornosti na klimatske promjene i smanjenja emisija stakleničkih plinova.

2. Ističući važnost tehnologije za provedbu mjera ublažavanja i prilagodbe u skladu s ovim Sporazumom te prepoznajući postojeća nastojanja u pogledu upotrebe i širenja tehnologije, stranke jačaju zajedničko djelovanje koje se odnosi na razvoj i prijenos tehnologija.
3. Tehnološki mehanizam uspostavljen na temelju Konvencije služi ovom Sporazumu.
4. Uspostavlja se tehnološki okvir za osiguravanje sveobuhvatnih smjernica za rad Tehnološkog mehanizma na promicanju i olakšavanju poboljšavanja mjera za razvoj i prijenos tehnologije kako bi se pružila potpora provedbi ovog Sporazuma, u cilju ostvarenja dugoročne vizije iz stavka 1. ovog članka.
5. Ubrzanje, poticanje i omogućivanje inovacija presudno je za djelotvoran i dugoročan globalni odgovor na klimatske promjene te za promicanje gospodarskog rasta i održivog razvoja. Takva nastojanja, prema potrebi, podupire, uključujući u okviru tehnološkog mehanizma i financijskim sredstvima, financijski mehanizam Konvencije, za suradničke pristupe istraživanju i razvoju te olakšavanje pristupa tehnologiji, posebno za rane faze tehnološkog ciklusa za stranke – zemlje u razvoju.
6. Strankama – zemljama u razvoju pruža se potpora, uključujući financijsku, za provedbu ovog članka, među ostalim i za jačanje suradničkog djelovanja za razvoj i prijenos tehnologije u različitim fazama tehnološkog ciklusa radi postizanja ravnoteže između potpore za ublažavanje i prilagodbe. U globalnom pregledu stanja iz članka 14. uzimaju se u obzir dostupne informacije o nastojanjima povezanim s potporom strankama – zemljama u razvoju za razvoj i prijenos tehnologije.

Članak 11.

1. Izgradnjom kapaciteta u okviru ovog Sporazuma trebali bi se povećati kapacitet i sposobnost stranaka – zemalja u razvoju, posebice zemalja s najmanjim kapacitetima poput najmanje razvijenih država, kao i onih koje su posebno osjetljive na negativne utjecaje klimatskih promjena, poput malih otočnih država u razvoju, za poduzimanje učinkovitih mjera u borbi protiv klimatskih promjena uključujući, među ostalim, provedbu mjera prilagodbe i ublažavanja, te treba omogućiti razvoj, širenje i upotrebu tehnologije, pristup klimatskom financiranju, relevantnim aspektima obrazovanja, obuke i podizanja svijesti javnosti te transparentnoj, pravodobnoj i preciznoj objavi informacija.
2. Izgradnja kapaciteta trebala bi biti pod nacionalnim vodstvom, temeljiti se na nacionalnim potrebama i odgovarati na njih te poticati nacionalno vlasništvo stranaka, posebno za stranke – zemlje u razvoju, uključujući na nacionalnoj, podnacionalnoj i lokalnoj razini. Izgradnja kapaciteta treba se temeljiti na stečenom znanju, uključujući znanje stečeno u aktivnostima izgradnje kapaciteta na temelju Konvencije, te biti učinkovit postupak koji se ponavlja, koji je participativan, međusektorski i rodno osjetljiv.
3. Za provedbu ovog Sporazuma sve stranke trebaju surađivati na povećanju kapaciteta stranaka – zemalja u razvoju. Stranke – razvijene zemlje trebaju povećati potporu za mjere izgradnje kapaciteta u strankama koje su zemlje u razvoju.

4. Sve stranke koje povećavaju kapacitet stranaka koje su zemlje u razvoju radi provedbe ovog Sporazuma, uključujući putem regionalnih, bilateralnih i multilateralnih pristupa, redovito obavještavaju o tim aktivnostima ili mjerama izgradnje kapaciteta. Stranke – zemlje u razvoju trebaju redovito obavještavati o napretku postignutom u provedbi planova, politika, aktivnosti ili mjera izgradnje kapaciteta za provedbu ovog Sporazuma.

5. Aktivnosti izgradnje kapaciteta unaprjeđuju se u okviru odgovarajućih institucijskih dogovora radi potpore provedbi ovog Sporazuma, uključujući odgovarajuće institucijske dogovore uspostavljene na temelju Konvencije koji služe ovom Sporazumu. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma na prvoj sjednici razmatra i donosi odluku o početnim institucijskim dogovorima za izgradnju kapaciteta.

Članak 12.

Stranke surađuju u poduzimanju mjera, prema potrebi, za unaprjeđenje obrazovanja, obuke, podizanja svijesti javnosti, sudjelovanja javnosti i pristupa javnosti informacijama u pogledu klimatskih promjena prepoznajući važnost tih koraka u pogledu poboljšanja mjera na temelju ovog Sporazuma.

Članak 13.

1. Kako bi se izgradili međusobno povjerenje i pouzdanje te u svrhu promicanja učinkovite provedbe uspostavlja se okvir povećane transparentnosti za mjere i potporu, s ugrađenom fleksibilnosti radi uzimanja u obzir različitih kapaciteta stranaka na temelju zajedničkog iskustva.

2. Okvirom transparentnosti osigurava se fleksibilnost u provedbi odredaba ovog članka za one stranke – zemlje u razvoju kojima je ta fleksibilnost potrebna s obzirom na njihove kapacitete. Metode, postupci i smjernice iz stavka 13. ovog članka odražavaju tu fleksibilnost.

3. Okvir transparentnosti temelji se na dogovorima o transparentnosti u skladu s Konvencijom te ih unaprjeđuje, prepoznajući posebne okolnosti najmanje razvijenih država i malih otočnih država u razvoju, te se provodi na olakšavajući, neometajući i nekažnjavajući način, uz poštovanje nacionalnog suvereniteta te tako da se izbjegne nepotrebno opterećenje za stranke.

4. Dogovori o transparentnosti u skladu s Konvencijom, uključujući nacionalna izvješća, dvogodišnja izvješća i dvogodišnja izvješća o ažuriranju, međunarodnu ocjenu i pregled te međunarodno savjetovanje i analizu, dio su iskustva na kojem će se temeljiti razvoj metoda, postupaka i smjernica iz stavka 13. ovog članka.

5. Svrha je okvira za transparentnost mjera osigurati jasno razumijevanje mjera koje se odnose na klimatske promjene u kontekstu cilja Konvencije kako je utvrđen u njezinu članku 2., uključujući jasnoću i praćenje napretka u smjeru ostvarenja nacionalno utvrđenih doprinosa svake stranke u skladu s člankom 4. i mjere stranaka za prilagodbu u skladu s

člankom 7., uključujući dobru praksu, prioritete, potrebe i nedostatke radi informacija za potrebe globalnog pregleda stanja iz članka 14.

6. Svrha je okvira za transparentnost potpore osigurati jasnoću u pogledu potpore koju osiguravaju i primaju relevantne pojedine stranke u kontekstu mjera u području klimatskih promjena u skladu s člancima 4., 7., 9., 10. i 11. te, koliko je to moguće, osigurati potpun pregled ukupne pružene financijske potpore radi informacija za potrebe globalnog pregleda stanja iz članka 14.

7. Svaka stranka redovito dostavlja sljedeće informacije:

(a) izvješće o nacionalnom inventaru antropogenih emisija stakleničkih plinova prema izvorima i uklanjanju s pomoću ponora, izrađeno uz primjenu metodologija dobre prakse koje je prihvatilo Međuvladino tijelo za klimatske promjene i s kojima je suglasna Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma te

(b) informacije potrebne za praćenje napretka postignutog u provedbi i ostvarenju nacionalno utvrđenih doprinosa u skladu s člankom 4.

8. Svaka stranka trebala bi dostaviti i informacije o utjecajima klimatskih promjena i prilagodbi u skladu s člankom 7., prema potrebi.

9. Stranke – razvijene zemlje dostavljaju, a ostale stranke koje pružaju potporu trebale bi dostaviti informacije o financijskoj potpori, potpori za prijenos tehnologije i izgradnju kapaciteta pruženoj strankama koje su zemlje u razvoju u skladu s člancima 9., 10. i 11.

10. Stranke – zemlje u razvoju trebale bi dostaviti informacije o potrebnoj i primljenoj financijskoj potpori te potpori za prijenos tehnologije i izgradnju kapaciteta u skladu s člancima 9., 10. i 11.

11. Informacije koje svaka stranka dostavi u skladu sa stavcima 7. i 9. ovog članka podvrgavaju se tehničkom stručnom ocjenjivanju u skladu s odlukom 1/CP.21. Za one stranke – zemlje u razvoju kojima je to potrebno s obzirom na njihove kapacitete postupak ocjenjivanja uključuje pomoć pri utvrđivanju potreba za izgradnjom kapaciteta. Osim toga, svaka stranka sudjeluje u olakšavajućem, multilateralnom razmatranju napretka u pogledu nastojanja u skladu s člankom 9. i odgovarajućoj provedbi te ostvarenju nacionalno utvrđenog doprinosa.

12. Tehničko stručno ocjenjivanje na temelju ovog stavka sastoji se od razmatranja potpore koju je stranka pružila, ako je relevantno, i njezine provedbe te ostvarenja nacionalno utvrđenog doprinosa. Pri ocjenjivanju se utvrđuju i područja koja stranka treba poboljšati te se ispituje usklađenost informacija s metodama, postupcima i smjernicama iz stavka 13. ovog članka, uzimajući u obzir fleksibilnost odobrenu stranci u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Pri ocjenjivanju se obraća posebna pozornost na nacionalne kapacitete i okolnosti stranaka – zemalja u razvoju.

13. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma na prvoj sjednici, na temelju iskustava iz dogovora o transparentnosti u skladu s Konvencijom, i razrađujući odredbe ovog članka, donosi zajedničke metode, postupke i smjernice, prema potrebi, za transparentnost mjera i potpore.

14. Zemljama u razvoju pruža se potpora za provedbu ovog članka.

15. Za stranke – zemlje u razvoju osigurava se i stalna potpora za izgradnju kapaciteta u pogledu transparentnosti.

Članak 14.

1. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma periodično provjerava provedbu ovog Sporazuma kako bi procijenila kolektivni napredak u smjeru postizanja svrhe ovog Sporazuma i njegovih dugoročnih ciljeva (što se naziva „globalni pregled stanja”). To čini na sveobuhvatan i olakšavajući način, uzimajući u obzir ublažavanje, prilagodbu i sredstva za provedbu i potporu, te u kontekstu pravednosti i najboljih dostupnih znanstvenih saznanja.

2. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma prvi globalni pregled stanja provodi 2023. godine i zatim svakih pet godina, osim ako Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma odluči drukčije.

3. Rezultate globalnog pregleda stanja stranke upotrebljavaju pri ažuriranju i unaprjeđenju, na nacionalno utvrđen način, svojih mjera i potpore u skladu s relevantnim odredbama ovog Sporazuma te pri poboljšavanju međunarodne suradnje za mjere u području klime.

Članak 15.

1. Uspostavlja se mehanizam za olakšavanje provedbe odredbi ovog Sporazuma i promicanje usklađenosti s tim odredbama.

2. Mehanizam iz stavka 1. ovog članka sastoji se od odbora koji se temelji na stručnosti i olakšavajuće je prirode te djeluje na način koji je transparentan, nesuparnički i nekažnjavajući. Odbor obraća posebnu pozornost na nacionalne mogućnosti i okolnosti stranaka.

3. Odbor djeluje u skladu s metodama i postupcima koje je Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma donijela na prvoj sjednici te na godišnjoj osnovi izvješćuje Konferenciju stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.

Članak 16.

1. Konferencija stranaka, najviše tijelo Konvencije, služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.
2. Stranke Konvencije koje nisu stranke ovog Sporazuma mogu sudjelovati kao promatrači u radu svake sjednice Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma. Kada Konferencija stranaka služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma, odluke na temelju ovog Sporazuma donose samo njegove stranke.
3. Kada Konferencija stranaka služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma, svaki član predsjedništva Konferencije stranaka koji predstavlja stranku Konvencije koja u to vrijeme nije stranka ovog Sporazuma zamjenjuje se dodatnim članom kojeg iz svojih redova biraju stranke ovog Sporazuma.
4. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma redovito provjerava provedbu ovog Sporazuma te u okviru svojeg mandata donosi odluke potrebne za promicanje njegove učinkovite provedbe. Izvršava funkcije koje su joj dodijeljene na temelju ovog Sporazuma i:
 - (a) osniva pomoćna tijela koja se smatraju potrebnima za provedbu ovog Sporazuma te
 - (b) izvršava sve druge funkcije koje mogu biti potrebne za provedbu ovog Sporazuma.
5. Poslovník Konferencije stranaka i financijska pravila koji se primjenjuju na temelju Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis* u okviru ovog Sporazuma, osim ako Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma konsenzusom odluči drukčije.
6. Prvu sjednicu Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma saziva tajništvo zajedno s prvom sjednicom Konferencije stranaka koja je planirana nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Daljnje redovite sjednice Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma održavaju se zajedno s redovnim sjednicama Konferencije stranaka, osim ako Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma odluči drukčije.
7. Izvanredne sjednice Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma održavaju se u drugo vrijeme koje Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma smatra potrebnim ili na pisani zahtjev bilo koje stranke pod uvjetom da ga, u roku od šest mjeseci nakon što tajništvo obavijesti stranke o tom zahtjevu, podrži najmanje trećina stranaka.

8. Ujedinjeni narodi i njegove specijalizirane agencije te Međunarodna agencija za atomsku energiju, kao i bilo koja njihova država članica ili njihovi promatrači koji nisu stranke Konvencije, mogu biti zastupljeni kao promatrači na sjednicama Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma. Sva tijela ili agencije, neovisno o tome jesu li nacionalni ili međunarodni, vladini ili nevladini, a kvalificirani su za pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom i koji su obavijestili tajništvo da žele biti zastupljeni u svojstvu promatrača na sjednici Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma, mogu to ostvariti, osim ako se najmanje jedna trećina nazočnih stranaka tome usprotivi. Uvjeti za prijam i sudjelovanje promatrača uređeni su u poslovniku navedenom u stavku 5. ovog članka.

Članak 17.

1. Tajništvo uspostavljeno člankom 8. Konvencije služi kao tajništvo ovog Sporazuma.
2. Članak 8. stavak 2. Konvencije o funkcijama tajništva i članak 8. stavak 3. Konvencije o organizaciji djelovanja tajništva primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum. Osim toga, tajništvo obavlja funkcije koje su mu dodijeljene na temelju ovog Sporazuma i koje mu je dodijelila Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma.

Članak 18.

1. Pomoćno tijelo za znanstvene i tehnološke savjete te Pomoćno tijelo za provedbu, uspostavljena na temelju članaka 9. i 10. Konvencije, služe kao Pomoćno tijelo za znanstvene i tehnološke savjete te Pomoćno tijelo za provedbu ovog Sporazuma. Odredbe Konvencije koje se odnose na djelovanje tih dvaju tijela primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum. Sjednice sastanaka Pomoćnog tijela za znanstvene i tehnološke savjete i Pomoćnog tijela za provedbu ovog Sporazuma održavaju se zajedno sa sastancima Pomoćnog tijela za znanstvene i tehnološke savjete i Pomoćnog tijela za provedbu Konvencije.
2. Stranke Konvencije koje nisu stranke ovog Sporazuma mogu sudjelovati kao promatrači u radu svake sjednice pomoćnih tijela. Kad pomoćna tijela služe kao pomoćna tijela ovog Sporazuma, odluke na temelju ovog Sporazuma donose samo stranke ovog Sporazuma.
3. Kad pomoćna tijela osnovana na temelju članaka 9. i 10. Konvencije obavljaju funkcije povezane s pitanjima koja se odnose na ovaj Sporazum, svaki član predsjedništva pomoćnih tijela koji predstavlja stranku Konvencije koja u tom trenutku nije stranka ovog Sporazuma zamjenjuje se dodatnim članom kojeg iz svojih redova biraju stranke ovog Sporazuma.

Članak 19.

1. Pomoćna tijela ili drugi institucijski dogovori uspostavljeni Konvencijom ili na temelju Konvencije, osim onih navedenih u ovom Sporazumu, služe ovom Sporazumu na temelju odluke Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma određuje funkcije koje će obavljati ta pomoćna tijela ili dogovori.
2. Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka ovog Sporazuma može takvim pomoćnim tijelima i institucijskim dogovorima pružiti daljnje smjernice.

Članak 20.

1. Ovaj je Sporazum otvoren za potpisivanje i podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju država i regionalnih organizacija za gospodarsku integraciju koje su stranke Konvencije. Otvoren je za potpisivanje u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku od 22. travnja 2016. do 21. travnja 2017. U skladu s time, ovaj Sporazum otvoren je za pristupanje od dana nakon datuma kad se zatvori za potpisivanje. Isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju polažu se kod depozitara.
2. Na regionalnu organizaciju za gospodarsku integraciju koja postane stranka ovog Sporazuma, a čija nijedna država članica nije stranka, primjenjuju se sve obveze na temelju ovog Sporazuma. U slučaju regionalnih organizacija za gospodarsku integraciju s najmanje jednom državom članicom koja je stranka ovog Sporazuma, organizacija i njezine države članice same odlučuju o svojim odgovornostima za provođenje svojih obveza na temelju ovog Sporazuma. U takvim slučajevima organizacija i države članice nemaju pravo na istodobno ostvarivanje prava na temelju ovog Sporazuma.
3. U ispravama o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju regionalne organizacije za gospodarsku integraciju navode opseg svoje nadležnosti u pogledu pitanja uređenih ovim Sporazumom. Te organizacije o tome moraju obavijestiti i depozitara, koji zatim obavještava stranke o svim bitnim promjenama u opsegu njihove nadležnosti.

Članak 21.

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana od dana na koji najmanje 55 stranaka Konvencije na koje se odnosi najmanje 55 % procijenjenih ukupnih globalnih emisija stakleničkih plinova položi svoje isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobravanju ili pristupanju.
2. Isključivo za ograničene potrebe stavka 1. ovog članka „ukupne globalne emisije stakleničkih plinova” znači najažurnija količina koju su stranke Konvencije dostavile na datum donošenja ovog Sporazuma ili prije tog datuma.

3. Za svaku državnu ili regionalnu organizaciju za gospodarsku integraciju koja ratificira, prihvati ili odobri ovaj Sporazum ili mu pristupi nakon što se ispune uvjeti za stupanje na snagu ovog Sporazuma utvrđeni stavkom 1. ovog članka, ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon datuma kada ta država ili regionalna organizacija za gospodarsku integraciju položi svoju ispravu o ratifikaciji, prihvaćanju, odobravanju ili pristupanju.

4. Za potrebe stavka 1. ovog članka nijedna isprava koju položi regionalna organizacija za gospodarsku integraciju ne pribraja se onima koje su položile države članice te organizacije.

Članak 22.

Odredbe članka 15. Konvencije o donošenju izmjena Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

Članak 23.

1. Odredbe članka 16. Konvencije o donošenju i izmjenama priloga Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

2. Prilozi ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio te, ako nije izričito drukčije predviđeno, pozivanje na ovaj Sporazum istodobno znači i pozivanje na sve priloge ovom Sporazumu. Ti su prilozi ograničeni na popise, obrasce i svaki drugi materijal opisne prirode koji je znanstvenog, tehničkog, proceduralnog ili administrativnog karaktera.

Članak 24.

Odredbe članka 14. Konvencije o rješavanju sporova primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

Članak 25.

1. Svaka stranka ima jedan glas, osim u slučajevima određenima u stavku 2. ovog članka.

2. Regionalne organizacije za gospodarsku integraciju u pitanjima iz svoje nadležnosti ostvaruju pravo glasa brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su stranke ovog Sporazuma. Takva organizacija ne ostvaruje pravo glasa ako neka od njezinih država članica ostvari svoje pravo i obratno.

Članak 26.

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda depozitar je ovog Sporazuma.

Članak 27.

Na ovaj Sporazum ne mogu se staviti rezerve.

Članak 28.

1. U bilo kojem trenutku nakon isteka tri godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma za određenu stranku ta stranka može se povući iz ovog Sporazuma pisanom obaviješću depozitaru.
2. Svako takvo povlačenje stupa na snagu nakon isteka godine dana od datuma na koji depozitar primi obavijest o povlačenju ili na kasniji datum koji je naveden u obavijesti o povlačenju.
3. Za svaku stranku koja se povuče iz Konvencije smatra se da se povukla i iz ovog Sporazuma.

Članak 29.

Izvornik ovog Sporazuma, čiji su arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španjolski tekstovi jednako vjerodostojni, polaže se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

SASTAVLJENO u Parizu dvanaestog prosinca dvije tisuće i petnaeste godine.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani, koji su za to propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

PARIS AGREEMENT

The Parties to this Agreement,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as "the Convention",

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by decision 1/CP.17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

In pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development and eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the Convention,

Noting the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of "climate justice", when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this Agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of Parties, in addressing climate change,

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country Parties taking the lead, play an important role in addressing climate change,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

- (a) "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992;
- (b) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention;
- (c) "Party" means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

- (a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2°C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5°C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production; and

(c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development.

2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all Parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will represent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.

3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.

5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.

6. The least developed countries and small island developing States may prepare and communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.

7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.

8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.

10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.

11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.

15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by the impacts of response measures, particularly developing country Parties.

16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.

17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1 (d), of the Convention, including forests.

2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.

2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, inter alia, the avoidance of double counting, consistent with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by participating Parties.

4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, and shall aim:

(a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;

(b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;

(c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and

(d) To deliver an overall mitigation in global emissions.

5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.

8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally determined contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, inter alia, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity-building, as appropriate. These approaches shall aim to:

- (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
- (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
- (c) Enable opportunities for coordination across instruments and relevant institutional arrangements.

9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the non-market approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.

2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, subnational, national, regional and international dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session.

4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.

5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.

6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:

(a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;

(b) Strengthening institutional arrangements, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;

(c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decision-making;

(d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices; and

(e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5 of this Article.

9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:

(a) The implementation of adaptation actions, undertakings and/or efforts;

(b) The process to formulate and implement national adaptation plans;

(c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;

(d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and

(e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.

10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.

11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.

12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11 of this Article, in accordance with the provisions of Articles 9, 10 and 11.

14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, inter alia:

- (a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;
- (b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;
- (c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and
- (d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.

2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.

4. Accordingly, areas of cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:

- (a) Early warning systems;
- (b) Emergency preparedness;
- (c) Slow onset events;
- (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
- (e) Comprehensive risk assessment and management;
- (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;
- (g) Non-economic losses; and
- (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.

5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.

2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.

3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.

4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, considering the need for public and grant-based resources for adaptation.

5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.

6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.

7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.

8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.

9. The institutions serving this Agreement, including the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States, in the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.

2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation actions under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall strengthen cooperative action on technology development and transfer.

3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.

4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.

5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development. Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.

6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Article 11

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate change action, including, inter alia, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender-responsive.

3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.

4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity-building. Developing country Parties should regularly communicate progress made on implementing capacity-building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.

5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under the Convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and builds upon collective experience is hereby established.

2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.

3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention, recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.

4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.

5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties' adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.

6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context of climate change actions under Articles 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.

7. Each Party shall regularly provide the following information:

(a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement; and

(b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.

8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Articles 9, 10 and 11.

10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity-building support needed and received under Articles 9, 10 and 11.

11. Information submitted by each Party under paragraphs 7 and 9 of this Article shall undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.

12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the Party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.

13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provisions in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.

14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.

15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term goals (referred to as the "global stocktake"). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provisions of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.

2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:

(a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and

(b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Agreement.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 18

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve, respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 Parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 per cent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Solely for the limited purpose of paragraph 1 of this Article, "total global greenhouse gas emissions" means the most up-to-date amount communicated on or before the date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for, a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 25

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.
3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreement.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December two thousand and fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša, energetike, vodnoga gospodarstva, zaštite prirode, gospodarstva, poduzetništva, graditeljstva, prostornoga uređenja, mora, prometa, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, turizma, regionalnoga razvoja, zdravstva i meteorologije.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Pariški sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Pariški sporazum sukladno odredbama članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96).

Uz članak 2.

Članak 2. sadrži tekst Pariškog sporazuma u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Uz članak 3.

Ovim člankom utvrđuje se da je provedba Zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša, energetike, vodnoga gospodarstva, zaštite prirode, gospodarstva, poduzetništva, graditeljstva, prostornoga uređenja, mora, prometa, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, turizma, regionalnoga razvoja, zdravstva i meteorologije.

Uz članak 4.

Ovim člankom utvrđuje se da na dan stupanja na snagu Zakona, Pariški sporazum nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovu stupanju na snagu objaviti naknadno u skladu s člankom 30. stavkom 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

Prilog - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAJNTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
Svrha dokumenta	Izvješće provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga Zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma
Datum dokumenta	29. prosinca 2016. godine
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrta zakona, drugog propisa ili akta	Prijedlog Zakona o potvrđivanju Pariškog sporazuma
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma nije u godišnjem planu normativnih aktivnosti za 2016. godinu.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrta	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrta?	Nije bila formirana stručna radna skupina.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt prijedloga Zakona o potvrđivanju Pariškog je bio objavljen na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanja s javnošću „e-Savjetovanja“. Svi zainteresirani mogli su dostaviti svoje prijedloge, primjedbe i komentare razdoblju od 25. studenoga do 24. prosinca 2016. godine putem središnjeg državnog internetskog portala za savjetovanje „e-Savjetovanja“ -
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	- Gospodin Bojan Jurić
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	- Primjedbe gospodina Bojana Jurića su primljene na znanje, međutim nisu usvojene jer se Zakonom o potvrđivanju Pariškog sporazuma ne definiraju specifične mjere smanjenja emisija, odnosno povećanja odliva u pojedinim sektorima.
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove.

Prilog – Preslika teksta Pariškog sporazuma u izvorniku na engleskom jeziku